

Die Edele
Orde
Vanden
Aoutstock

1571 ~ 1872

Heropstanding

↓
1972

OP DEN EERSTEN DAG VAN DE
MAAND MEI

VOORWOORD

Waarom de Bierorde ?

Het is goed dat de mens zijn verleden kent , hoe hij kon overleven door de eeuwen heen , welke middelen hij daartoe ter beschikking had en nog heeft . De mens tracht steeds naar beter . Hij moet het verleden kennen om het te vergelijken met het heden . Dan pas kan de mens gaan vergelijken en zal hij beseffen dat hij het nu beter heeft . Iemand die dat weet is tevreden en gelukkig .

Om ons verleden te kennen , leren de kinderen geschiedenis op school , daarom worden opgravingen gedaan en eindeloze speurtochten in oude papieren en geschriften ondernomen . Waarom zijn er de musea ? Waarom houden wij zo aan oude voorwerpen ?

Een heel bijzonder aspekt van de oudheidkunde is de folklore . Folklore kan men niet opdelven , niet kopen , niet tentoonstellen . Folklore is geen voorwerp , maar een levensgewoonte uit het verre verleden tot ons gekomen .

Echte folklore moet men beleven , met moet het doen .

" DIE EDELE ORDE VAN DE MOUTSTOCK " is zuiver folklore . Zijn geschiedenis is elders in dit boekje beschreven .

Deze instelling was voor de vroegere brouwers van Hoegaarden werkelijk nodig om zich te kunnen handhaven . Gesticht in de zestiende eeuw , was het voor tien jaar juist honderd jaar geleden dat de Orde in de geschiedenis ging .

Onder de bescherming van het Museum 't Nieuwhuys laten wij deze vroeger noodzakelijke instelling herleven als folklore .

" Die Edele Orde van de Moutstock " is een stukje geschiedenis van Hoegaarden , een kostbare antiekwiteit , die men niet kan kopen , niet kan tentoonstellen , niet kan bewaren in een glazen toonkast .

.../...

Maar de Orde kan levend gemaakt worden en dat doen wij .

Ons doel is niet om zatterikken te kweken . Wij zoeken alleen mensen , die ons willen helpen om dit stukje folklore uit te bouwen .

Het moeten mensen zijn die een glas bier nog naar waarde weten te schatten , die de fijnheid en de rijkdom van één enkele pint nog kunnen waarderen .

Zij , die achteloos , machinaal , uit gewoonte zo maar hun hele reeks pinten naar binnen gieten , zullen nooit goede Bierridders worden .

Zij , die hun gezondheid schaden of hun levenspeil verminderen door het bier , zullen nooit toegelaten worden tot " Die Edele Orde van de Moutstock"!

De Grootkanselier ,

Albert Guilluy .

Het verleden .

De oude en eens zo machtige biergilde " die edele orde vanden moutstock " ontstond omstreeks 1560 , nadat de Hoegaardse brouwers en wijnbouwers zich hadden verenigd , om gezamenlijk op te treden tegen de zware tolrechten op de uitvoer van hun wijn en bier .

Goropius Becanus had in 1559 zijn lofzang over het Hoegaards bier zodanig alle richtingen uitgezonden , dat de Hoegaardse brouwers zich als grote bierheren begonnen te beschouwen . En bovendien had keizer Karel , die zich in 1556 uit het openbaar leven had teruggetrokken om zich in de Abdij van San Yuste in Estramadura te vestigen , langs de Prinsbisschop van Luik om enkele vaten Hoegaards bier , zich laten bezorgen om verfrissing te brengen in de brandende Spaanse zon.

Dat alles dreef de trots van de Hoegaardse brouwers op , die na enkele jaren besloten zich in een machtige gilde te verenigen .

Zij kregen hun statuten pas in 1571 onder de Prinsbisschop Gerard van Groesbeek , die, in ruil voor hun gehechtheid aan het prinsbisschoppelijk gezag van Luik , zekere privilegiën aan de Orde toekende , ter uitvoering van openbare ambten in het bestuur van de Oude Vrijheid van Hoegaarden .

Omstreeks 1600 , toen het bier bijna volledig de wijn had verdreven, bleven in de Gilde nog alleen bierbrouwers over .

In 1615 werden hun statuten door Prinsbisschop Ferdinand van Beieren aangevuld met een verordening ter bescherming van de brouwers tegen vreemde indringing en ter beveiliging tegen alle bierversaling .

De brouwersgilde had omstreeks 1582 haar lokaal in " 't cabaret over den Cruysblock " (huidig museum 't Nieuwhuys) en verhuisde later naar het Brouwershuis aan de Doelstraat .

De Orde werd voorgezeten door een Ordedeken of Grootmeester , bijgestaan door een Onderdeken en een Raadsheer . Bovendien telde men ook nog enkele Gezworenen . Zij werden allen gekozen tussen de grote brouwers van Hoegaarden , waaruit ook , ingevolge de voorrechten , de wethouders werden gekozen , zodat zij de toonaangevende mannen waren in hun tijd . Samen met de " Regentie " was de Brouwersgilde toonaangevend in het bierdorp , waar het bierbrouwen grote bloei en welvaart bracht , die in de 18e eeuw hun hoogtepunt bereikten .

Jaarlijks kwamen de Ordebroeders samen om het bierfestival te vieren en hun beste drank te laten proeven . Met de " moutstock " sloegen zij de nieuwe leden , die waardig waren om in de orde te worden opgenomen , hetgeen steeds met veel bier en festijn gepaard ging .

De gilde onderhield ook rituele tradities , een soort biercultus , zoals het verkiezen van bierreuzen , de kroning van hun bierkeizer en het begraven en bezweren van hun Hoegaards bier . De Brouwersgilde oefende ook alle toezicht uit op de aangehechte korporatie van herbergiers , taverniers en kabarethouders , die zich aan de wetten van de grote brouwers moesten onderwerpen .

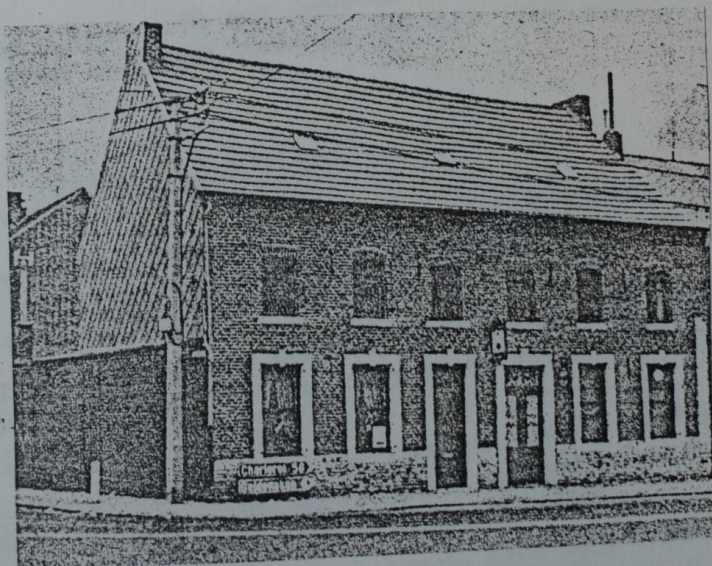
Tijdens de gouden brouwerseeuw was het te Hoegaarden haast alle dagen kermis . Het bier vloede er in overvloed , de brouwerijen kenden geen stilstand . Er werd gedronken om uiting te geven aan de vreugde bij geboorte, verloving , huwelijk en dorpsfeesten . Men dronk uit welgezindheid bij het leggen van de eerste steen , de eerste balk , de laatste dakpan van een huis of hoeve , bij zaaien en oogsten , bij inhalen en dorsen of om zich te vermaken .

Men dronk eveneens bij begrafenissen om het verdriet weg te spoelen , om sombere nevels te verjagen of uit gramschap tijdens dorpstwisten en veten .

Zelfs de pasgeborenen kregen een paar bierdruppels te slikken om hen het " leven " in te blazen " en om , van meet af , goede gewoonten te leren .

De varkens kregen bier om sneller vet te worden (varkens op 4 poten) .

En boven dat alles zwaaiden de grootheren van het bier hun moutstock . Wat een Breugeliaans feest van dampende brouwketels , hotsende bierkarren en volzittende herbergen moet dat geweest zijn in het Hoegaards bierdorp van weleer !

't cabaret over den Cruysblock

Men brouwde er bier , men dronk er bier en men dacht aan bier . Later werd men er zelfs betaald om te drinken , want bij elke pint , die 7 centiemen kostte , kreeg men 2 centiemen terug , welke nadien vervangen werden door " Muntkaramellen Cesar " . En zo kon men in Hoegaarden eten en drinken voor hetzelfde geld en er werd gedronken met tonnen , want de brouwerijen stonden open voor iedereen die brouwen wilde .

Vier eeuwen lang vormde het Hoegaards bier de trots en de rijkdom van het bierdorp . " Regentie " en Brouwersgilde vierden hoogtij .

Maar met de verdwijning van het oud regime begon ook de ster van de oude brouwersgeslachten te tanen . Met het verval van hun grootheid verzwakten in de 19e eeuw ook de bloei van de Brouwersgilde en de bierhandel , zodat zij door de omliggende steden overvleugeld werden .

Van de 37 eigenaars-brouwers en de 130 huurbrouwers , uit de 18e eeuw , bleven in 1872 nog amper 15 brouwerijen en 9 stokerijen over . Ook de eens zo machtige Orde ging datzelfde jaar teloor .

Het Hoegaards bier , dat tijd en mensen had getrotseerd , werd in de 20e eeuw nog slechts door enkele brouwers als plaatselijk traditiebier gebrouwd . In 1957 , toen brouwer Tomsin voor het laatst brouwde , had het lekker gerstenat opgehouden te bestaan .

Het _____ heden _____ .

Zeven jaar later , in 1964 , kwam er nieuw leven . Pieter CELIS bracht het hoegaards bier terug op de markt ! Hij begon te brouwen in een wijnvat en kwam tot een volledige installatie . Het goudgele natuurbier werd terug gebrouwd zoals vroeger , tot grote vreugde en fierheid van de Hoegaardiers !

In 1965 opende het Museum van Hoegaarden zijn deuren en bouwde dadelijk standen op van brouwers en stokers , taveernen en kabaretten , herbergspelen , brouwersbanieren , enz...

In 1967 werd in dat museum zelfs een levende 18e-eeuwse taveerne in het leven geroepen , waar het Hoegaards bier voor het eerst weer zijn plechtige intrede deed .

Die Edele Orde vanden Moutstock _____ .

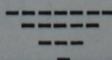
1972 werd voor Hoegaarden en het Hoegaards bier een topjaar , want in het Museum werd de plechtige heroprichting en de folkloristische heropstanding van " Die Edele Orde vanden Moutstock " gevierd .

Volgens de traditie werd de Orde weer ingesteld en de Hoge Bierraad geïntroniseerd . De Grootkanselier , de Grootmeesters en Edelgezworenen kondigden de Bierwet en de Elf Geboden van de Orde af .

De adelborsten slaagden in de zware biertesten en werden tot Kommandeur , Groot-Officier of Ridder benoemd . Ook de dames en juffrouwen worden tot de testen toegelaten en worden na slagen tot Edelvrouwen verheven .

Op het brouwersbanier en de bierstoep werd in 1972 de biereed afgelegd en de getrouwheidsbelofte uitgesproken .

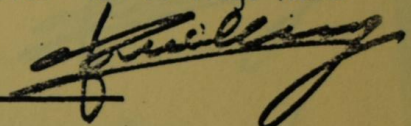
Wie zich waardig acht de titel van bierridder of -edelvrouwe te dragen , kan zich oefenen en zijn/haar kandidatuur stellen om opgenomen te worden in " Die Edele Orde vanden Moutstock van Hoegaarden " .

DE Hoge raad VAN DE bierorde

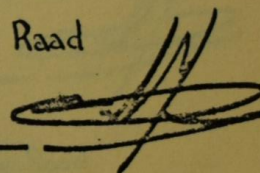
GROOTCOMMANDEUR IN DE ORDE
GROOTKANSELIER - PRAENOBILIS DOMINUS van de Hoge Raad

's her Albertus GUILLUY

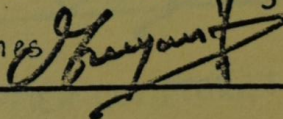
GROOTOFFICIER IN DE ORDE
GROOTMEESTER - CONSULTISSIMUS in de Hoge Raad

Meester-Brouwer Petrus CELIS

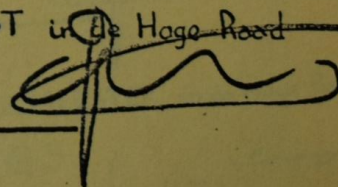
GROOTOFFICIER IN DE ORDE
GROOTMEESTER - EXPERTISSIMUS in de Hoge Raad

Meester-Bierverkoper Joannes TRUYENS

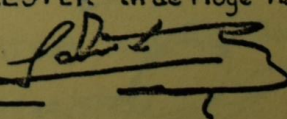
RIDDER IN DE ORDE
EDELGEZWORENE - GRIFFIER-COMPTORIST in de Hoge Raad

's her Steven GROOTEN

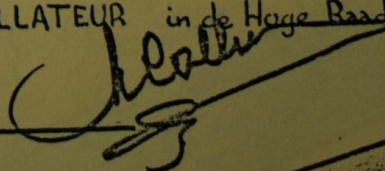
RIDDER IN DE ORDE
EDELGEZWORENE - ROLHOUDER - CERMONIEMEESTER in de Hoge Raad

's her Edmondus SCHOENSETTERS

RIDDER IN DE ORDE
EDELGEZWORENE - DELEGATARIS-COLLATEUR in de Hoge Raad

's her Marcus COLLIN

1 MEI 1972

DE Hoge raad VAN DE bierorde

GROOTCOMMANDEUR IN DE ORDE
GROOTKANSELIER - PRAENOBILIS DOMINUS van de Hoge Raad

's her Albertus GUILLUY

GROOTOFFICIER IN DE ORDE
GROOTMEESTER - CONSULTISSIMUS in de Hoge Raad

Meester-Brouwer Petrus CELIS

GROOTOFFICIER IN DE ORDE
GROOTMEESTER - EXPERTISSIMUS in de Hoge Raad

Meester-Bierverkoper Joannes TRUYENS

RIDDER IN DE ORDE
EDELGEZWOENE - GRIFFIER-COMPTORIST in de Hoge Raad

's her Steven GROOTEN

RIDDER IN DE ORDE
EDELGEZWOENE - ROLHOUDER - CERMONIEMEESTER in de Hoge Raad

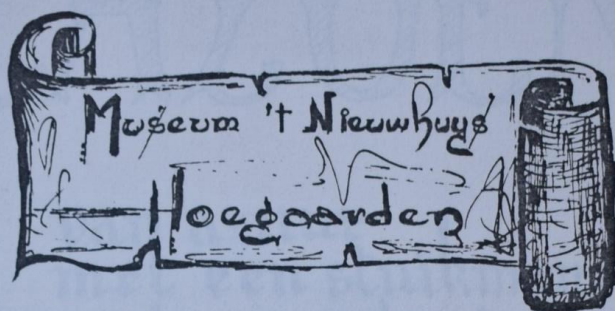
's her Gaston WUESTENBERGS

RIDDER IN DE ORDE
EDELGEZWOENE - DELEGATARIS-COLLATEUR in de Hoge Raad

's her Alfonsus VEROEVEREN (10/5/75)

VANAF 29 APRIL 1978

Wie herinnert zich nog die mooie wandkalender van ... 1979 ?

BLAZOEN

van azuur
met een stuikmand van goud
en twee gekruiste roerstokken
van hetzelfde

HOE GAARDEN

HOE GAARDEN

DIE EDELE ORDE VANDEN MOUTSTOCK

oooooooooooooooooooooooooooo

D E B I E R W E T

oooooooooooooooooooooooooooo

In mijn taak en ambt van Grootkanselier , druk ik de wens uit de Bierwet te laten afkondigen door mijn Ceremoniemeester .

Aan alle Hoegaarddrinkers , tegenwoordigen , toekomenden en afwezigen ... HEIL !

- Gezien de Oude Belgen reeds dorst hadden ...
- Gezien de Hoegaardiers uit de Oude Belgen stammen ... en dus nog altijd dorst hebben ...
- Gezien hun en onze nakomelingen eveneens met de dorst zullen te kampen hebben ...
- Gezien de algemeen-verspreide-droge-leverkwaal zich meer en meer uitbreidt ...
- Gezien dat het "echt en natuurlijk water" met eenparigheid van stemmen verworpen werd .
- Gezien dat er in het Hoegaards bier PIT zit , hebben wij besloten en besluiten wij wat volgt :

- art. 1 . Hoegaard brouwen is een kunde .
Hoegaard schenken is een kunst .
Hoegaard drinken is een gunst .
- art. 2 . Aan allen die na hun dagtaak , vermoeid , suf en dorstig zijn , zal onmiddellijk en op hun eigen kosten, een ton Hoegaards bier verstrekt worden .
- art. 3 . De eerste pint moet zoet , zacht en in één trek leeggedronken worden, om het volle aroma te kunnen smaken en om daarna met een zucht van welbehagen, Uw pint onmiddellijk terug te laten vullen .
wie onderhevig is aan de "hik" mag zijn pint in tweemaal ledigen .
- art. 4 . Iedereen is gerechtigd de biertappers van Hoegaards bier te kontroleren :
maximum toegestane kraag 2 cm en 6 mm .
- art. 5 . Het is ten strengste verboden met de vinger in het glas te roeren en hem daarna af te likken .
Het is eveneens verboden de schuimkraag in iemands gezicht te blazen .
- art. 6 . De Hoegaarddrinkers met een " moustache " , moeten het schuim met hun tong aflikken en de baarddragenden mogen geen haren in hun glas laten hangen .
- art. 7 . Het is ook verboden " kletsken " te laten staan , wat wijst op een een nutteloze verspilzucht van het edele bier .
- art. 8 . Het is verboden andermins pint uit te ... zuipen .
- art. 9 . Overdaad , leidend tot dronkenschap , is niet toegelaten .
- art. 9 bis . Uitzondering wordt gemaakt voor hen, die een doktersattest kunnen voorleggen , waaruit hun droge-leverkwaal blijkt .

- art. 10 . De meester-brouwer van het Hoegaards bier is gehouden te zorgen dat het " bouquet " van voornoemd bier steeds hoog wordt gehouden, volgens de geheime formules van de voorouders, terwijl niets hem mag weerhouden om zijn bier nog edeler te maken .
- art. 11 . De meester-bierverkoper heeft tot plicht het Hoegaards bier overal ingang te doen vinden en zijn hoge kwaliteiten te verkondigen .
- art. 12 . De bierridders op hun beurt - en edelvrouwen - zullen als opvoedende taak, ten allen kanten , de naam en de faam van het Hoegaards bier hooghouden ... en vermits alle Belgen gelijk zijn voor de wet , zullen zij aan alle landgenoten het drinken van voornoemd bier aanleren .
- art. 13 . Alle broeders en zusters uit de bierorde zullen bij ontmoeting van een medebroeder of zuster , aan elkaar een Hoegaard betalen als bewijs van onderlinge verknochtheid .
- art. 14 . Elke ridder of edelvrouwe moet er toe komen maandelijks een tonnetje bier uit te drinken , ten einde in " forme " te blijven .
- art. 15 . Als devies wordt aangenomen :
" In uw pint bruist een gouden schat ,
't is puur natuur dat Hoegaards nat . "
- art. 16 . Wie de bierwet niet eerbiedigt zal beboet worden met een van de volgende straffen :
- a. Voor lichteovertredingen, zal de laatste pint hem/haar ontzegd worden ;
 - b. Voor middelmatige inbreuken zullen zij zich tevreden stellen met "knoep";
 - c. Voor erge vergrijpen wordt hun pint dadelijk verwijderd en zullen zij regenwater met citroensap moeten slikken ;
 - d. Voor moedwillige verspillingen (het laten staan van kletsken b.v.) zal een suikerlots in hun mond geduwd worden , opdat zij de waarde van de Hoegaard zouden beseffen ;
 - e. Voor niet-onderwerping aan de wetten , geboden en reglementen zal de Hoge Raad zich uitspreken .
- N.B. : De overtreders kunnen hun fout herstellen door afkoop bij middel van betaling van een aantal pinten Hoegaards bier , bepaald door de Hoge Raad .
- art. 17 . De autobestuurders , die zich met hun wagen moeten verplaatsen , moeten 25 seconden voordat het peil bereikt wordt van het fameuse ballonnetje stoppen met drinken .

Alzo besloten en besluiten wij

DE XI GEBODEN en het ORDEREGLEMENT .

- 1 . Die Edele Orde vanden Moutstock verenigt alle geregelde drinkers en sympathisanten van het Hoegaards bier , in een ware band van fijnproeven , opgewektheid en goede smaak . Zij zullen leven naar de geest van dit heerlijk gerstennat en deze goed geest , vol van maat en harmonie , in alle richtingen uitstralen .
- 2 . De Orde staat onder de hoge geestelijke bescherming van de Goden Bachus en Cambrinus en onder de wereldlijke beschutting van onze goede vorsten : Keizer Karel en de Luikse Prinsbisschop Ferdinand van Beieren . Zij zullen door alle Ordebroeders en -zusters steeds op bijzondere wijze worden vereerd, door nooit water, maar wel edel Hoegaards bier te drinken .

- 3 . De Orde wordt beheerd door de Hoge Raad , samengesteld uit :
- een Grootkanselier : Praenobilis Dominus ;
 - twee Grootmeesters : 1 Consultissimus en 1 Expertissimus ;
 - drie Edelgezworenen : een griffier - comptorist
een rolhouder - ceremoniemeester
een delegataris - collateur .

Verder is de Orde samengesteld uit Ordebroeders en Ordezusters , onderscheidelijk verdeeld in drie hierarchische standen :

- Grootcommandeurs ,
- Grootofficieren ,
- Ridders en Edelvrouwen .

Zij dragen volgens hun rang het Purper- , het Blauw- of het Roodlint , bekleed met het hoogwaardigheidszegel van hun schutsheer Keizer Karel .

De Ordebroeders en -zusters, zonder onderscheid, zullen alle eerbied en gehoorzaamheid verschuldigd zijn aan de Hoge Raad en zullen op elke voorgeschreven Ordeplechtigheid het hoogste teken van hun waardigheid dragen .

- 4 . Om in de Orde opgenomen te worden moeten de kandidaten " Adelborsten " aan volgende verplichtingen voldoen :
- a) van goede levenswandel zijn ;
 - b) als geregeld drinker , sympathisant of bewonderaar van het Hoegaards bier aangeschreven staan ;
 - c) geblinddoekt en door te proeven , het Hoegaards bier, waarin zij hun proef wensen af te leggen , tussen verschillende bieren kunnen onderscheiden ;
 - d) slagen in de biertest t.t.z., na minimum 10 hoegaards of 6 graven (Vader Abt of ook St.Benedictine genaamd) in een regelmaat gedronken , zich in een toestand van geestelijke verheugenis brengen, door bijkomende en herhaaldelijke mondspoelingen met de Hoegaardse godendrank, zonder in verzwakking te vallen ;

- e) vervolgens over een lengte van 20 voet , tussen twee evenwijdige lijnen,afgeboord met vlaggetjes , op één voetbreedte van elkaar , sierlijk wandelen zonder wankelen of afwijken en zonder één enkel vlaggetje om te gooien ;
 - f) aan de Hoge Raad voorgesteld worden door een biervoogd (t.t.z. een ridder of edelvrouw die reeds tot de Orde behoord) en bij geheime stemming door de Ordevergadering worden aanvaard ;
 - g) zich bereid verklaren de Bierwet , de XI Geboden en het Reglement van de Orde te zullen eerbiedigen , de Biereed getrouwelijk na te leven , de Ordeleuze te zullen verkondigen en zijn jaarcijs te storten .
- 5 . Als onderpand van eeuwige trouw , zal de uitverkorene , na het afleggen van de eed , in het Grootboek der Orde handteken en afdruk van de rechterduim achterlaten en een ridderlijke daad van edelmoedigheid stellen .
- Als bewijs van opname in de Orde bekomt men een Ere-Attest .
- De Ordeleden zullen zich steeds ridderlijk gedragen , de vrouwen en zwakken verdedigen , de armen helpen , de hongerigen spijsen , de dorstigen laven en zich tegen alle onrecht verzetten .
6. De Orde verklaart zich bereid hulp en bijstand , medewerking en coördinatie te verlenen aan allen die de Hoegaardse folklore en de bloei en het welzijn van de gemeente wensen te bevorderen . Dit zal geschieden in alle ridderlijke waardigheid en rechtvaardigheid , zoals het een Ordebroeder en -zuster betaamt .
7. De Bierridders en Edelvrouwen zullen regelmatig bedevaarten ondernemen naar geestelijke en wereldlijke bezinningsoorden zoals : Orval, Westerlo , Averbode , Westmalle , Chimay , enz ... om zich naar ziel en lichaam te reinigen en te boeten voor de verboden dranken , zoals water b.v. die zij eventueel zouden genomen hebben .
- 8 . Jaarlijks zal een bierfeest gehouden worden voor al dezen, die de ridderwaardigheid hebben verworven . Op die dag zullen de nieuwe kandidaten in de Orde worden opgenomen , de Bierkeizer uitgeroepen en de " Domicella " verkozen .
- Deze heugelijke gebeurtenis zal overgoten worden met schuimend Hoegaards nat , terwijl op dit feest alleen Hoegaards bier zal mogen geschonken en gedronken worden .
- 9 . De Orde neemt tot blazoen aan : van azuur met een stuikwan van goud en twee gekruiste moutstokken van hetzelfde .
- 10 . Al wie schade berokkent aan de Orde , zich niet aan de wetten , geboden en reglementen onderwerpt , een blamerig of dorstig leven leidt of zijn jaarcijs niet betaalt , zal bij geheime stemming van de Ordevergadering uitgesloten worden en vervallen verklaard van alle bierrechten .
- 11 . Je moet zelf je capaciteit kennen . Niemand kan je zeggen wanneer je moet stoppen . Als bierridder of edelvrouwe heb je een prestige hoog te houden . Het bier moet een bron zijn van geluk en welzijn van de mensheid en niet een middel tot zelfvernietiging .

Alzo besloten en besluiten wij .

~ Die Guld vanden ~
 ~ ende ~ ~
 ~ tot Hougaeude ~

Authentieke extracte recapitulatief uyt die

~ ~
 van voord. Paen- oft ~~Breuer~~ ^{Breuer} guld. Ende corporatie
 van Biervercopers binnen dese Vrijheyt referende.

- Int jaer ons Heeren MDLX is geschieddecrat der
 ~ Guld vande Paenheeren ende Wijnsetters tot Hougaeude ~
 voor meerdere protectie ende betere contributie.
 ~ Folio 2 ~

- Den jaere MDLXXXI die Octroye vant Episcopale
 met de regelen vant Guld
 ende poeßere maniere
 privilegieën zee die Eers.
 Confrerie

~ ~
 om vercraghen te syn van onse Heer ende Meester
 Gerardus van Groenbeek, Prijs- Biscop vant Landt
 van Duyck. ~ Folio 11 ~

- Item MDLXXXI is ingestelt de sitplacse vant
 Guld int Cabaret over den + block in die Gynse, Duyse
 g. van molle.
 ~ Folio 16 ~

Overzetting in hedendaags nederlands.

De Gilde van de

Moutstok en de

Stuikmand

te Hoegaarden

Geloofwaardig bondig uittreksel van het

Register van voornoemde Brouwersgilde
en corporatie van bierverkopers wonende
binnen deze Vrijheid.

In het Jaar Ons Here 1560 werd de Gilde
der Brouwers en Wijnstokers te Hoegaarden
opgericht tot het bekomen van grotere
bescherming en zachtere belasting.

~ b l a d 2 . ~

In het jaar 1571 toekenning van het
Bisschoppelijk Reglement met
de Orderegels van de Gilde en
bepaalde gemeentelijke voorrech-
ten, ten voordele van de Gildebroe-
ders, bekomen door onze Heer en Meester
Gerardus van Croesbeek, Prinsbisschop van het
Land van Luik.

~ b l a d 11 . ~

In 1582 werd als vergaderlokaal van de Gilde
ingesteld, 't Cabaret over de Kruisblok ten
huize van G. VAN MOL (huidig museum).

~ b l a d 16 . ~

Het Waardigheidssteken
van de Orde

HET ZEGEL van KEIZER KAREL V
of het Waardigheidssteken van onze Bierorde

Het zegel dat de Edelvrouwen, Ridders en Domicella's met fierheid, na hun verheffing, over de schouders hangen, vertoont de beeltenis van Keizer Karel, gezeten op zijn troon en houdende in de hand zijn staf en de wereldbol, symbolen van keizerlijke waardigheid en opperste gezag. Het geheel is versierd met wapenblazoenen getuigende van zijn hoge en edele afkomst. Het zegel draagt het jaartal 1531 en staat op de inventaris van het Algemeen Rijksarchief ingeschreven onder het nr 3.480 en de tegenzegel onder nr 3.481.

Als Keizer zegelde Karel V vanaf 1531 met dit zegel al de akten, dokumenten en bescheiden. Het zegel symboliseert zijn ganse persoonlijkheid, zijn leven, zijn gezag en heerschappij. Daarom ook volgt hieronder een korte biografie van de Keizer die door de Hoegaardse Bierorde tot wereldlijke beschermheer werd gekozen.

- 1500 : Hij werd geboren te Gent als zoon van Filips de Schone (zoon van Maximiliaan van Oostenrijk en Marie van Bourgondie) en van Joanna de Krankzinnige (dochter van Ferdinand van Aragon en Isabella van Castilië). Hij werd in ons land opgevoed.
- 1515 : Werd door de Staten-Generaal te Brussel meerdigjarig verklaard en nam het bestuur van de Nederlanden op zich.
- 1516 : Na de dood van zijn grootvader langs moederszijde - Ferdinand van Aragon - wordt hij koning van Spanje, van de Twee-Siciliën en heerser over de koloniën in Amerika.
- 1519 : Hij erft Oostenrijk van zijn grootvader langs vaderszijde - Maximiliaan van Oostenrijk uit het Huis der Habsburgers - en koopt de zeven Duitse Keurvorstendommen op. Hij regeerde over zijn staten waar de zon nooit onderging en hief de leenband op, die zijn gebieden aan Frankrijk en Duitsland bond. Hij maakte van zijn gebieden een "één en onverdeelbaar rijk" en verbond zich met het Prinsbisdom Luik.
- 1531 : Datum van het zegel. Hij vestigde zijn zuster Maria van Hongarije (weduwe van Lodewijk II, Koning van Hongarije en Bohemen) als nieuwe gouvernante over de Nederlanden en bekleedde haar met de nodige volmachten, om in zijn plaats onze gewesten te regeren. Dat zelfde jaar stelde hij de drie collaterale Raden in om zijn zuster bij te staan in het besturen van het land.
- 1551 : Keizer Karel deed recht wedervaren aan de Hoegaardiërs inzake vrijstelling van tolrechten op de bierdoorvoer en schonk hen zijn hoge bescherming (x). Als wederdank ontving hij enkele tonnen schuimend wit bier van Hoegaarden.
- 1555 : Hij doet troonafstand ten voordele van zijn enige zoon Filip II.
- 1556 : Scheept samen met zijn zuster Maria van Hongarije te Vlissingen in en vertrekt naar Spanje, waar hij zich terug trekt in het Klooster van St Yste te Estramadura. Daar liet hij regelmatig tonnen Hoegaards bier aanvoeren.
- 1558 : Keizer Karel overleed in het klooster ingevolge gulzigheid en de vele braspertijen.
- 1972 : Hij wordt door de Hoegaardse Bierorde tot wereldlijke beschermer verkozen.

(x) Kopij van deze akte berust in handen van het Museum 't Nieuwhuys.

IK MIN HET HOUGAERDSBIER

1^e COMPLETEET

Wat stoeft men heden daags toch fel
Ja iedereen spreekt voor zijn kapel
Ik ; stoef ook als eens op mijn manier
Wanneer men prijst een ander bier

REFREIN

Want ik min toch zoo zeer
Een goede pint van 'd Hougaerds bier { bis

2^e COMPLETEET

Een Thienenaar mint bruin bier en zoeg
Maar ook men drinkt er veel op poef
Den Leuvenaar met zijn groote pot
Maakt van den Peeterman een God
(Refrein)

3e COMPLETEET

Den Antwerpenaar houdt van de seef
Elixir d'Anvers voor pijn 't lijf
Hij houdt veel van Stout en Beyersbier
Op drupeltje beste is hij fier
(Refrein)

4e COMPLETEET

In Luik drinkt men Bière de saison
Op vele plaatsen Pas trop bon
Dan vindt gij den Uitzet van Gent
Een kleintje Hasselt kost vijf cent
(Refrein)

5e COMPLETEET

In Frankrijk hoordt men van de wijn
Omdat de bieren te kostelijk zijn
Dees dreuven sap smaak nog al goed
'T loopt uit de flesch zoo rood als bloed
(Refrein)

6e COMPLETEET

Zoo voor het sluiten van mijn lied
Gij Hougaerders vergeet het niet
Hooft gij eens stoef op dit of dat
Plaats gauw uw handje op uw hart
En roept ik min noch meer { bis
Ons Hougaerdsbier hetsmaak zoo zeer {

Hougaerde. Druk. Ab. Dotremont.

HOEGAARDEN EN HAAR BROUWERIJEN

BEKNOPT GESCHIEDENIS

De oudste bekende uitvoer van Hoegaards bier dateert van 1550 (SGL.Houg. reg. 4288).

Reeds vroeg ontstond in Hoegaarden een brouwersgilde, waarvan de Prinsbisschop van Luik, Ferdinand van Beieren, in 1615 de beschermheer was en die een verordening uitvaardigde om de Hoegaardse brouwers te beschermen.

In de 18^e eeuw hadden zich reeds een 25-tal brouwerijen ontwikkeld. De periode 1700 tot 1725 mogen we als "de periode van grote bloei" bestempelen, waarin de brouwerijen zich sterk uitbreidden en de brouwers hun politieke macht verstevigden om aldus de gouden jaren tegemoet te gaan.

Praktisch iedere boer van Hoegaarden was ook bierbrouwer; natuurlijk niet allen in dezelfde mate, want hun voortbrengst schommelde tussen één en vierëntwintig brouwsels per half jaar. De brouwerijen stonden open voor wie maar brouwen wilde.

De jaarlijkse produktie in de periode 1700 - 1725 bedroeg gemiddeld 800 brouwsels en dit voor een gemeente met amper 1.000 inwoners.

Enkele brouwerijen verdwenen echter en ruimden de plaats voor de "groten" van de streek.

"'t Groot Paenhuys", voor het eerst vermeld in 1709, bevond zich vermoedelijk op de plaats waar de gewezen "Grote Brouwerijen van Hoegaarden" gelegen zijn. De eigenaar toen was Meester-Brouwer B. VANDERMOLEN en in 1753 werd de brouwerij overgenomen door de gebroeders LORIER.

De topperiode in de Hoegaards brouwersgeschiedenis ligt tussen 1726 en 1740. In die periode ontstonden trouwens verschillende nieuwe brouwerijen.

In 1685, ten tijde dat het edikt van Nantes door Lodewijk XIV herroepen werd, vluchten de twee gebroeders LORIER uit Frankrijk naar België; zij kwamen uit Nancy.

In 1753 richtten hun afstammelingen de brouwerij van wit bier te Hoegaarden in; bier dat door het heel land vermaard werd.

Het begin van de tweede helft van de 18^e eeuw zag enige brouwers verdwijnen, maar hun aantal was toch nog 37, doordat nieuwe brouwerijen opgericht werden. In 1754 brouwde men te Hoegaarden 4.742.000 liter heerlijk vocht, niettegenstaande de concurrentie van de Leuvense "Peeterman" en de "Diesterse bruine".

Aan het einde van de konkurrentieperiode (1775) schoten er te Hoegaarden nog 25 - 30 brouwers en een 100-tal huurbrouwers over , die , met een produktie van 1.504 brouwsels per jaar , het prestige van de Hoegaardse brouwers ongeschonden hielden .

Bij de komst van de Fransen en de bezetting van ons land door de Republikeinse troepen , trad er vanaf 1795 een schrikbewind in , wat verschillende brouwerijen hun deuren deed sluiten , wijl anderen hun produktie verlaagden ingevolge de hoge belastingen die hen opgelegd werden .

In 1873 was het aantal brouwerijen geslonken tot 15 , want onder de druk van de grote steden (Leuven , Brussel , ...) kon Hoegaarden zich in de 19^e eeuw niet op peil houden .

Het verval van de grote brouwerijen in Hoegaarden op het einde van de 19^e eeuw maakte voor Gustave LORIERs de baan open . In 1905 voegde hij bij zijn kleine brouwerij een grotere voor bruin en blond bier .

In 1930 stichtte Philibertus LORIERs een nieuwe brouwerij voor lage gisting , uiterst modern uitgerust . Weldra nam ze uitbreiding en was het ganse land door gekend als " De Grote Brouwerijen van Hougaerden " .

Helaas , in 1960 werden " de Grote Brouwerijen van Hougaerden " opgeslorpt door de Brouwerijen ARTOIS uit Leuven . Het " Das-bier " evenwel werd verder te Hoegaarden gebrouwd . Dat dankte Hoegaarden aan de talrijke waterbronnen die bijzonder geschikt waren om water af te leveren om bier te brouwen dat de eetlust prikkelt en bovendien de spijsvertering bevordert .

De doorgedreven selektie van gerst en hop , het zoeken naar de gepaste gistsoort , samen met de uitzonderlijke eigenschappen van het water van het Hoegaardse maakten het mogelijk een befaamd recept samen te stellen , wat aan de DAS zijn bijzonder karakter gaf en tevens leidde tot een evenwicht van smaak en aroma .

Dit alles kon evenwel niet baten en ook de DAS moest het loodje leggen .

Dit is een korte samenvatting over de biergeschiedenis van Hoegaarden , zonder te spreken over de stokerijen , de bloeiende herbergen , taveernen en cabaretten uit vaders- en grootvaderstijd , waar zij hun pot gingen ledigen om de laatste dorpsnieuwtes te bespreken en te vernemen .

x

x x

En dat zou dan het einde kunnen geweest zijn van een mooi verhaal van al dat Hoegaards schuimend en bruisend bier , ware er daar geen Pierre CELIS opgestaan .

Maar dit is een ander en recent hoofdstuk .

Laatste Brouwerijen van de " Hoegaard " ,
in de volksmond " Hogoad " of " Hoged " .

In het begin van deze twintigste eeuw werkten er te Hoegaarden nog TIEN brouwerijen , die Hoegaard brouwden .

1. - Brouwerij POT in de Gasthuisstraat .
2. - In de hoeve Virgile VANHAGENDOREN , Stoopkensstraat .
3. - In de hoeve Jules VANHAGENDOREN , Stoopkensstraat .
4. - Brouwerij Oscar VANHAGENDOREN (nu graanhandel Vandermeeren) .
5. - De hoek Vroente-Tiensestraat was een brouwerij .
6. - Op de Stoopkensstraat , waar nu Jef Casseau woont .

In de twintiger jaren waren deze brouwerijen verdwenen .
Toen werkten er nog vier :

1. - LORIERIS .
2. - Felicien CIPERS (brouwerij in de Stoopkensstraat) .
3. - Brouwerij BRASSEUR , later LADEUZE - BRASSEUR (nu
houthandel Vandermolen) .
4. - Louis TOMSIN op de Vroente .

Louis TOMSIN heeft het nog uitgehouden tot na de tweede wereldoorlog . Maar weldra was ook hij genoodzaakt te stoppen , deels door de concurrentie van de andere bieren (Loriers) , deels doordat hij geen opvolgers had en hij te oud geworden was .

Zijn brouwerij staat nu in het Openluchtmuseum van BOKRIJK in Limburg .

Toen was het gedaan met het bier dat gedurende eeuwen grote rijkdom te Hoegaarden had gebracht .

Maar... toen kwam Pierre CELIS , Grootofficier in onze Bierorde .

Hij heeft het Hoegaards bier uit de vergeethoek gehaald en het is zij dank hem dat wij terug beschikken over de beste remedie tegen de dorst .

BIEREN , DIE OOIT te HOEGAARDEN WERDEN GEBROUWD .

In de talrijke brouwerijen , waar vanaf de zestiende eeuw gebrouwd werd , kende men slechts één soort bier , namelijk de " HOEGAARD " .

Elke brouwerij brouwde haar eigen " Hogoad " met een persoonlijk " cachet " . Maar het was steeds het gekende troebele , witblonde bier met de ietwat zerpe en frisse smaak .

Het was en is nog steeds de beste remedie tegen de dorst .

Het " drinkebier " van de " Hoegaard " werd gemaakt van het doorspoelsel van de draf . Draf is wat in de mengkuip overblijft van de granen , nadat deze uitgeloogd werden . In de volksmond werd dit " drinkebier " of " klein bier " betiteld met de naam " Knoep " .

In de grote hoeve-brouwerijen mochten de knechten en de meiden vrijelijk van deze knoep drinken .

Voor huishoudelijk gebruik werden er ook tonnetjes gevuld met " half-en-half " . Dit was een mengsel voor de helft goed bier en voor de helft knoep .

Als dit tonnetje van 50 liter dan aan huis afgeleverd werd , was de gisting nog niet voltrokken . De ton werd dan onder de buis van de Leuvense kachel gerold . Het schuim van de gisting en het voortgebrachte gas (CO_2) moesten kunnen ontsnappen door een gaatje bovenaan de ton . Toch moest er een zekere druk in de ton heersen : dit om het bier pittig te maken . Daarom stak men in dat gaatje een " zwik " . Dit was een busseltje roggearen nog voorzien van een stukje van de halm . De " zwik " werkte als een soort veiligheidsklep .

Dit om te bewijzen dat men eertijds , met beperkte middelen , ook zijn plan kon trekken .

Toen de brouwer LORIERS te Hoegaarden verscheen , werden er ook weldra andere soorten bier gebrouwd . De brouwerij LORIERS , later de " GEBROEDERS LORIERS " en daarna de " GROTEBROUWERIJEN VAN HOEGAARDEN " , kende een weergaloze bloei vanaf de dertiger jaren tot in 1953 de aftakeling begon .

In deze brouwerij werden de volgen bieren gebrouwd , die stuk voor stuk hun mannetje konden staan en dit op wereldvlak .

Deze gegevens konden wij te weten komen aan de hand van de nog bestaande glazen en reclames . Ook oude werklieden en biervoerders staken ons een handje toe .

.../...

- Bock

- Faro

- Mars

- Dobbele

- Bruine

- Streep

- Dortor

- Super

- Supporter

- Hoegaard

- Witkop (Brabantia)

- Munich

- Stout

- Pale-Ale

- Scotch

- Jeuke

- Kriek

- Treuba

- Das

- Hirsch

- Blond en Bruin Tafelbier .

... en dat waren ze dan !!

Verbruiker verkiest het ambachtelijk gebrouwen bier

Pierre Celis (Hoegaarden): Europa's beste bierbrouwer

HOGAARDEN — Een vereniging van fijnproevers, specialisten en bierbrouwers heeft in het Nederlandse Breda „het zilveren fritte" toegekend aan de Hoegaardse bierbrouwer Pierre Celis. Deze prijs wordt jaarlijks uitgereikt aan de beste bierbrouwer van Europa; meestal zijn het Belgen die met deze prijs gaan lopen. Een mooie bekroning voor een man die in 1967 op eigen houtje het Hoegaardse bier opnieuw op de markt bracht, nadat zeven jaar tevoren de laatste brouwerij van Hoegaarden haar deuren had gesloten. Het goudgele natuurbier werd opnieuw gebrouwd volgens een aloud recept, aanvankelijk in een wijnvat, heden ten dage in een echte — zij het ambachtelijke brouwerij. Voor de nabije toekomst heeft Pierre Celis nog één en ander in petto.

Momenteel brouwt hij vier soorten bier: het gewone blonde Hoegaardse bier, de St.-Benedict (vroeger Vader Abt genoemd), de „Grand Cru" en de Leuvense Peeterman.

Waarom de naamverandering van Vader Abt in St.-Benedict? Pierre Celis: „Fransen en Italianen hadden alle moeite van de wereld om de naam Vader Abt op een fatsoenlijke wijze uit te spreken. Uiteindelijk werd na lang zoeken geopteerd voor de naam St.-Benedict, niet alleen omdat die benaming gemakkelijker in de mond van Fransen en Italianen ligt, maar ook omdat hij meer verwijst naar de aard van dat gerstenat, een abdijbier."

De „Grand Cru" blijkt vooral bij de vrouwen erg geliefd te zijn alhoewel het een triple-bier-soort is.

Pierre Celis: „Ik heb vooral proberen in te spelen op de nieuwe drinkgewoonten. In tegenstelling met vroeger drinkt ook de vrouw nu bier; maar zij verkiest een vocht dat niet te bitter is, een bier met een goede, ronde smaak, dat niet teveel koolzuur bevat. Vandaar wellicht het succes van de „Grand Cru" bij de vrouwen; in het Frans spreekt men van „Le mariage parfait."

Met het opnieuw op de markt brengen van de Leuvense Peeterman is Pierre Celis in de loop van vorig jaar gestart. Deze biersoort is zoeter, donkerder en minder zwaar dan het Hoegaardse bier.

Vanwaar het succes van het ambachtelijk gebrouwen bier? Pierre Celis: „De verbruiker is het standaard gebrouwen bier meer dan zat, vandaar de trend naar het ambachtelijk gebrouwen bier. Dit teruggrijpen naar het ambachtelijke is ook merkbaar in andere voedingstakken; denken we maar aan het succes van het natuurbrood. Bovendien heeft de ambachtelijke bierbrouwer de kans op ieder ogenblik in te grijpen tijdens het bierbrouwen, zoals hij dat verkiest. Dat menselijk ingrijpen is niet meer mogelijk in grote brouwerijen."

Tegen het einde van het jaar hoopt Pierre Celis 12.000 à 15.000 hektoliter bier gebrouwen te hebben, een verhoging van 90 % ten overstaan van vorig jaar. In 1980 nam die hoeveelheid reeds toe met 93 %. Zal de verhoging van de kwantiteit en de verruiming van de brouwerij geen invloed hebben op de kwaliteit van het bier?

Pierre Celis: „De vroegere, beperkte ruimte en de capaciteit van het bierbrouwen was ontoereikend om het bier op een degelijke manier te laten rijpen. Met alle gevolgen vandien. De huidige ruimte en capaciteit laten niet alleen toe het bier langer te laten rijpen, maar ook een brouwen op continu-wijze. Overigens is er nog voldoende reserveruimte voorhanden om de capaciteit te verhogen. Bovendien heb ik nu ook de gelegenheid om aan research en controle te doen, zodat de kwaliteit van het bier nu meer konstant blijft. Er vertrekt geen bier meer, vooraleer het niet voldoende is gerijpt, zodat er soms weleens een wachtperiode is, alvorens het bier kan worden geleverd."

Aarden bierkruik

Pierre Celis wil in de nabije toekomst opnieuw aanknopen met een teloorgegangene traditie.

Pierre Celis: „Vroeger, wanneer een landbouwer naar zijn veld trok, nam hij een aarden kruik mee die hij thuis vulde met bier uit een eigen vat. Later werden die kruiken vervangen door flessen. Die aarden kruik wil ik opnieuw in ere herstellen. De aarden kruiken zouden hun diensten kunnen bewijzen in de cafés. Wanneer je met een groepje vrienden op café bent, bestel je zo'n aarden kruik met gerstenat en een aantal lege glazen die je dan zelf met bier vult. De aarden kruiken zouden een lichtgrijze kleur hebben, met een blauw bloemenmotief, net zoals vroegere Hoegaardse ek-

semplaren. Er zouden twee verschillende inhoudsmaten zijn: 1,5 of 3 liter naargelang men te doen heeft met kleine of grote drinkers."

Na lang zoeken heeft Pierre Celis twee fabrikanten gevonden voor het vervaardigen van deze aarden kruiken, eentje in Nederland en eentje in Duitsland.

In Tienen wordt gedacht om tijdens de suikerfeesten van volgend jaar het Zoegbier opnieuw zijn verschijning te laten doen.

Pierre Celis: „Het Zoegbier heeft het uitzicht van een gewone pils, maar met een zoete smaak en een hoge gisting. Momenteel ben ik volop bezig met het maken van proeven. De kans zit er wel in dat volgend jaar dat bier op de markt zal kunnen worden gebracht."

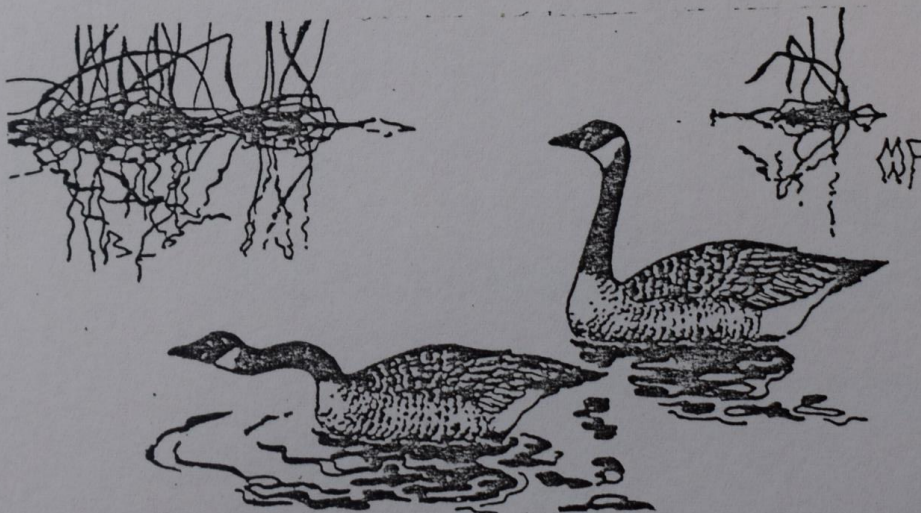
Naast het „zilveren fritte" ontving Pierre Celis in 1972 het „Joachim Beuckelaer Eremerk", ingesteld door het Vlaams Verbond voor Heemkunde, voor hij die de Vlaamse gastronomie alle eer aandoet. Hoegaarden wordt er omschreven als het historisch belangrijkste brouwersdorp van het land. (jvt)

Pierre, vooreerst hartelijk proficiat. Wij kennen lang de waarde van je bier m a a r : Pierre, na Peeterman, nu nog die Zoeg! Denk je niet: meer dan biersoorten genoeg? De Hoge Raad van de Bierorde.

Pierre Celis vult zelf het glas met bier uit een aarden kruik straks is het de beurt aan de drinkebroers. (jvt)

===== P A U Z E =====

Nr 1 (met gestrekte hals) : Er zit een lek in Hoegaarden !

Nr 2 : Wat hebt je nu weeral vernomen ?

Nr 1 : Vernomen ? Niets ! Ik ruik het . Het komt van
bij Pierre .

1972

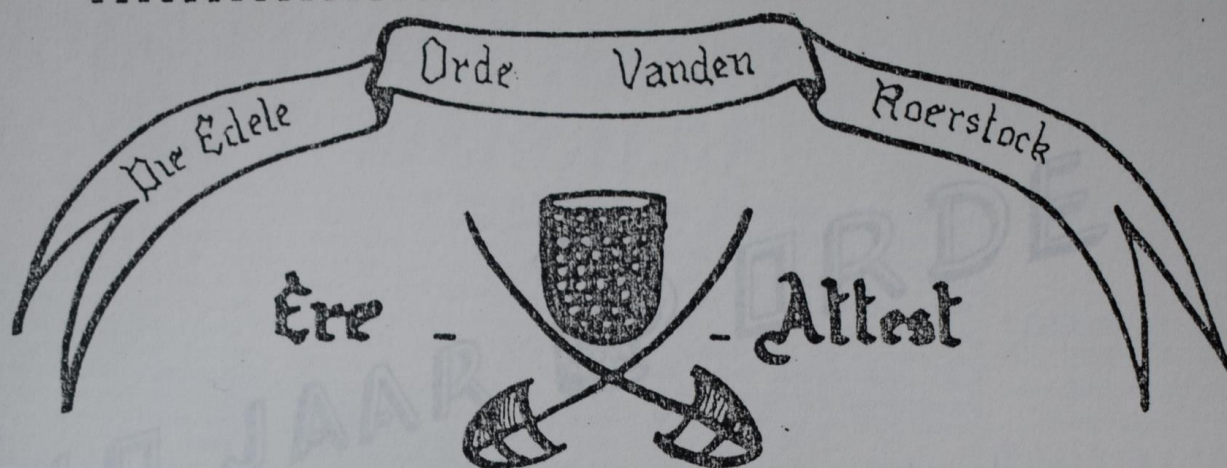
1982

10 JAAR

HEROPSTANDING

hoegaardse
bierorde

Wij Grootkanselier, Grootmeesters en Edelgezworenen uit de Hoge Raad van "die Edele Orde vanden Roerstock", ingesteld onder de Hemelse zegen van onze goede Goden Bachus en Cambrinus en de wereldlijke bescherming van onze lieve Schutsheren en Edele Vorsten Keizer Karel en Prinsbisshop Ferdinand van Beieren, doen ingevolge de huldezing van Goropius Becanus, die de befaamdheid van het heerlijk Moegaards gerstennat naar wijd en zijd uitstraalde, aan alle tegenwoordigen en toekomstenden kond wil volgt:

Bij deze wordt plechtig en onherroepelijk verklaard dat :

.....
in toepassing van de Bierwetten en het Reglement van voornoemde Orde, geslaagd is in de zware bierproeven, zijn verplichte cyns heeft betaald, in goede staat bevonden werd temidden van de ontelbare biervaten, stopen en pirlen en voldaan heeft aan de opgelegde ritussen en beloften.

Eensluidend deze wetten en na geheime beraadslaging van de Ordevergadering, heeft het de Grootheren behaagd; belanghebbende te verheffen en uit te roepen tot :

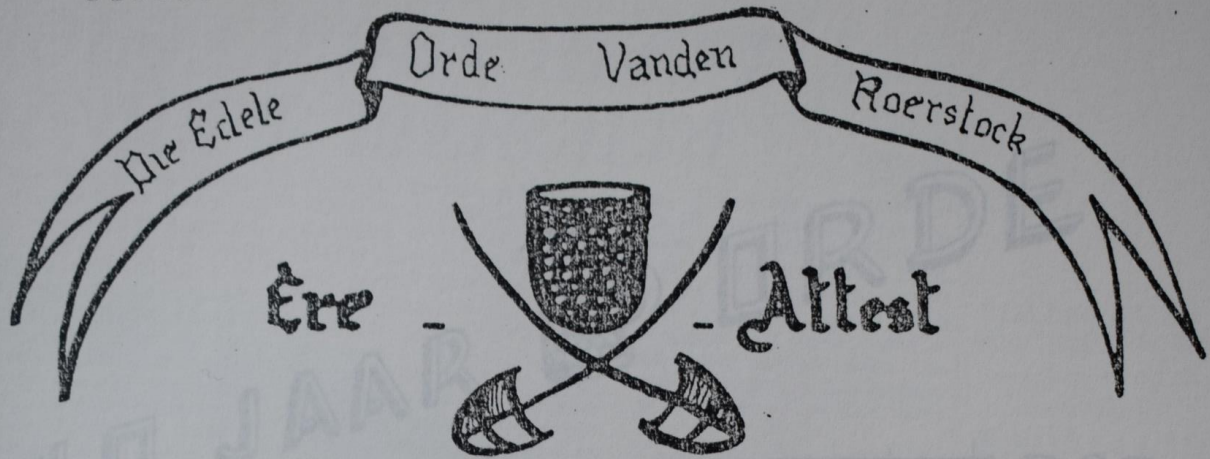
..... **"die Edele Orde vanden Roerstock."**

Mij zal vanaf heden zijn rang en plaats in deze Orde innemen

Grootmeesters

Grootkanselier

Gezworenen

Wij Grootkanselier, Grootmeesters en Edelgezworenen uit de Hoge Raad van "die Edele Orde vanden Roerstock", ingesteld onder de Hemelse zegen van onze goede Goden Bachus en Cambrinus en de wereldlijke bescherming van onze lieve Schulsheren en Edele Vorsten Keizer Karel en Prinsbisshop Ferdinand van Beieren, doen ingevolge de huldezang van Goropius Becanus, die de befaamdheid van het heerlijk Noegaards gerstennat naar wijd en zijd uitstraalde, aan alle tegenwoordigen en toekomstenden kond wil volgt

Bij deze wordt plechtig en onherroepelijk verklaard dat :

.....
in toepassing van de Bierwetten en het Reglement van voornoemde Orde, geslaagd is in de zware bierproeven, zijn verplichte cins heeft betaald, in goede staat bevonden werd temidden van de ontelbare biervaten, stopen en pinten en voldaan heeft aan de opgelegde rilussen en beloften.

Eensluidend deze wetten en na geheime beraadslaging van de Ordevergadering, heeft het de Grootheren behaagd; belanghebbende te verhelfen en uit te roepen tot :

..... **"die Edele Orde vanden Roerstock."**

Mij zal vanaf heden zijn rang en plaats in deze Orde innemen

Grootmeesters

Grootkanselier

Gezworenen

10 JAAR ORDE IN EEN DOP

- In de Hoge Raad traden twee wijzigingen op, namelijk in 1975 en 1978 .
- Van jaar tot jaar klimt geleidelijk het aantal Edelvrouwen en Ridders .
Heden zijn er 20 Edelvrouwen en 39 Ridders. Bovendien nog 3 Dames
die tot Edelvrouwe verheven werden, benevens 13 Ridderverheffingen .
- 2 Groot-Officiers(per 20 Ordeleden wordt 1 Groot-Officier aanvaardt)
per 21 mei 1977 .
- Op 29 april 1978 wordt een oud gebruik in ere hersteld :
de Voogdheer en Voogdvrouwe .
- Aanstelling vanaf 1976 van een public-relation Edelvrouwe :
 - 1976 : Tuteleers Mireille
 - 1977 : Kleynen Yvette
 - 1978 : Marchal Marie-Rose
 - 1979 : Lebegge Romaine
 - 1980) Peeters Raymond : wij vieten
 - 1981) 2 maal duizend jaar Hoegaarden !!

EERSTE
RIDERSLAG

1 mei 1972

Het museum Julien Van Norum schenkt ieder
jaar een lysfrente aan alle edelvrouwen
en ridders.

Het bedrag der lysfrente wordt door het
museum bestuur bepaald.

Wij geven het eerste woord
aan de pers als blijk voor
onze erkentelijkheid voor
de welwillendheid waarmede
zij ons steeds benaderde .

HOEGAARDEN HEEFT OPNIEUW BIERGILDE

Natuurlijk is de museumzaal van Hoegaarden te klein wanneer er een Biergilde wordt opgericht, vooral daar de leden van de Hoge Raad na het ontvangen van hun ambtssymbolen ieder een «uitzonderlijke daad» moeten stellen waar een algemeen rondje geen zeldzaamheid bij is. Dit zou ook niet anders kunnen met een meester-brouwer (de laatste van het dorp) en een meester-bierverkoper (lang niet de laatste) in de gilde.

De «Orde van den Roerstock» moet omstreeks 1580 zijn ontstaan als een soort syndikaat van de brouwers. In 1870 ging ze echter ten onder. De herinstelling moest gebeuren door de gemeenteraad, waarvan burgemeester Kerrijn, schepen Grootjans en

raadsleden Rimanque, Vandermolén, Ausloos en Gasia aanwezig waren. Toneelkring Thalia patroneert de Gilde wat haar al enkele gevulde enveloppen heeft opgebracht.

De instellingsakte werd aan het publiek voorgelezen door Thalia-leden Roger en Mark van Moer en Mariette Peeters, waarna grootkommandeur Guilluy een paradijselijk verhaal over de Hoegaardse brouwsels vertelde en aan mevr. Julia Tritsmans voor haar tapkunst en aan mevr. Schoensetters voor het vervaardigen van de speciale gildelkostumen bloemen werden overhandigd.

Achtereenvolgens hielpen schepen Grootjans en de burgemeester de Ordeleden in hun pak, met de baret en het ordelint erbij. Grootkommandeur Guilluy ontving als ambtssymbool een «roerstock», Grootmeester-consultissimus-brouwer Celis kreeg een meetspaan, Grootmeester-terexpertissimus Truyens een bierstomp, Griffier-comptorist Grooten het grootboek, Rolhouder-Ceremoniemeester Schoensetters de rolstaat en tot slot de bierpint voor Delegataris-collateur Collin.

De Orde van den Roerstock verenigt alle geregelde drinkers van het Hoegaards bier. Iemand die erin wil worden opgenomen moet allereerst

van «onbesproken levenswandel» zijn. Hij dient geblinddoekt het Hoegaards bier te kunnen herkennen uit andere biersoorten. Nadien begint hij met «mondspoelingen», gevolgd door het drinken van 10 pinten Hoegaards of 6 Graven, terug gevolgd door mondspoelingen. Dan moet hij tussen twee rijen vlaggetjes op een voetlengte van elkaar doorlopen.

De eersten die al in de testen zijn geslaagd ontvingen het erelint en werden met de roerstock tot ridder geslagen. Het zijn: Jaklien Govaerts, Elly Stockaert, Roger Verpoort, Arthur Beulens en Louis Freville.

Samen met het organiseren van bedevaarten naar oorden als Orval, Westerlo, Averbode, Chimay, enz. zal de orde zich bezig houden met het verlenen van hulp en bijstand aan allen die de Hoegaardse folklore en de bloei en het welzijn van de gemeente willen bevorderen. Zo staat het in de «Tien Geboden», die nog worden aangevuld met een «Bierwet».

De Bierwet bepaalt o.m. de richting welke de pink moet uitgaan tijdens het drinken, dat het schuim op de pint de 2,6 cm. niet mag overschrijden en dat elke ridder maandelijks een tonnetje moet ledigen. Hiermee werd het jaar 1 van het Bierdorp ingezet. (rb)

SLAAGDEN IN
DE TESTEN EN
werden respektievelijk :

Edelvrouwe :

-GOVAERTS Jacqueline

-STOKART Elly

Ridder :

-BUELENS Arthur
(Zaventem)

-FREUVILLE Louis
(Brussel)

-VERPOORT Roger
(Brussel)

Groot kommandeur Guilluy, meester-brouwer Celis, meester-bierverkoper Truyens, griffier Grooten, ceremoniemeester Schoensetters en collateur Collin maken deel uit van de Hoge Raad van de Hoegaardse Bierorde. Na het afleggen der proeven werden ook anderen al

tot ridder geslagen, dit alles onder het toezicht van «onze meier, schepenen en raadsleden», waarvan op de foto burgemeester Kerrijn, en raadsleden Rimanque en Vandermolén. (rb)

2^{de}
**RIDDER-
SLAG**

12 mei 1973

12 mei 1973 .

Een edelvrouwe wordt in de Orde
opgenomen :

Leontine WUYTS

Twee Ridders komen hun Edelvrouwe
vervoegen :

Willem TORRY

Jan VAN HOOFF

oud HOEGAARDS BIER

BIERE BLANCHE

H. R. L. 23.472 R. C. L.

Zo waren de eerste
bierflesjes geetikeerd

4 mei 1974 .

Slechts één dame legde haar proeven
af en werd tot Edelvrouwe geslagen :

Romaine LEBEGGE

Drie Ridders kwamen hun Ordebroeders
gezelschap houden :

Roger GIROULLE

Alfons VEROEVEREN

Gaston WUESTENBERGHS

3^{de}

Ridderslag

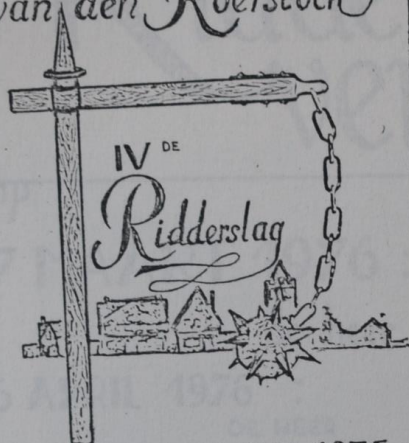
Liby + Romaine

CS

L.C.

4 mei '74

Die Edele Orde
van den Roerstock

10 MEI 1975

De Bierorde bloeit !!

Drie Edelvrouwen meer :

Chantal DEVOS
Yvette KLEYNEN
Marie-Rose LORIER

Bovendien nog
vier Ridders :

Marcel LADANGH
André OLEMANS
François SPINOY
Louis VERTOMMEN

Benstelling
van een nieuw lid bij de

Hoge Raad

is hier ALPHONSUS VEROEVEREN
RIDDER IN DE ORDE sinds 1974

op heden opgenomen in de Hoge Raad als:

EDELGEZWORENE-DELEGATARIS-COLLATEUR
in vervanging van 'her Marcus COLLIN ontslaggevend

VOOR AKKOORD,

Bekrachtiging

10 mei 1975

1 9 7 6

Ridderverheffing

op :

7 MAART 1976 :

de heer de FORCHE R.

6 APRIL 1976 :

MECHELEN

DE HEER

W.J. KOSTER

SANDPOORT NEDERLAND

EEN UITERST DRUK JAAR !!!

- heel wat riddersverheffingen
- onze bekende ridderslag
- op bedevaart naar Nederland :
hier laten we een van de Nederlandse kranten aan het woord om hierover verslag uit te brengen
(zie volgende bladzijde)

15 mei 1976

TUTELEERS	MIRÈLLE	TIENEN	DOMICELLA 1976
HENNUY	JEAN-MARIE	TIENEN	
MEEUWENS	JEF	HOEGAARDEN	
GIRoulLE	MARIE-CLAIRE	HOEGAARDEN	
IMOO	ERIK	BRUSSEL	
NUS	MONIQUE	BRUSSEL	
HOYLAERTS	ANDRE	HOEGAARDEN	
VANGILBERGEN THEO		TIENEN	
VANGILBERGEN RITA		TIENEN	
WITHOFF	ETIENNE	HOEGAARDEN	
MONIQUE	STAN	HOEGAARDEN	

7 JUNI 1976 :

DE HEER

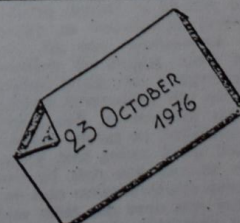
LEOPOLD SERRÉ
TIENEN

12 OCT. 1976 :

DE HEER VERSCHOORE Jos
BRUSSEL

23 OCT. 1976

DE HEER WILDSCHUT Luc
AMSTERDAM

Bedevaart
naar Santpoort
NEDERLAND

DE NEDERLANDSE PERS

DE EDELEN VAN DE MOUTSTOCK OP BEDEVAART IN SANTPOORT

Die edele orde van de moutstock verenigt alle geregelde drinkers en sympatisanten van het Hoegaards bier en aangezien ook in Santpoort, Haarlem en Amsterdam steeds meer Belgische bieren over de tap gaan, waren zaterdag een aantal van de „edelen”, in deze omgeving te gast. Caféhouder Wim Koster uit Santpoort, die als een van de weinige Nederlanders in de orde is opgenomen, had de edelen uitgenodigd het Belgische plaatsje Hoegaarden voor één dag te verruilen met deze omgeving. En zaterdag is gebleken, dat ook een verandering van omgeving de ordebroeders behoorlijk dorstig kan maken.

De edele orde van de moutstock is niet zomaar een orde van drinkebroeders, dan doet men de Belgen met hun verering van het gerstenattekort. Het is een respectabele orde, die al uit het jaar 1564 dateert en het gemak, waarmee de edelen het bier wisten weg te spoelen laat zien, dat daar inderdaad een eeuwenlange ervaring achter zit. Met z'n vierentwintigen waren de edelen naar Santpoort

gekomen, waaronder de hoogste ordebons, grootkanselier Grooten en Pierre Celis, de brouwer van het oud-Hoegaards bier. Hoegaarde is een echte ouderwetse bierplaats in België, zoals in vroeger eeuwen ook Haarlem en in zijn bloeitijd kende het Belgische plaatsje liefst 18 brouwerijen. Maar zoals bij zoveel dingen in onze moderne tijd, heeft ook Hoegaarde een veer moeten laten. Toch is het nog een plaats waar een zeer respectabel Belgisch bier vandaan komt en ook de orde van de edele moutstock heeft de tijd overleefd. Natuurlijk kan het ook bijna niet fout gaan met een orde, die onder de hogere leiding staat van de goden Bacchus en Cambrinus en onder de wereldlijke beschutting van de goede vorsten, Keizer Karel en de Luikse Prinsbisschop Ferdinand van Beieren en menig toost is op deze hoge beschermheren uitgebracht. Bekleed met de uiterlijke tekenen van hun waardigheid, het purperlint voor de Hoge Raad, en grootcommandeurs, het blauwlint voor de grootofficiërs en het roodlint voor de ridders en edelvrouwen kwamen de Belgische ordebroeders en ordezusters in Haarlem aan, waar men enkele gerenommeerde gelegenheden bezocht. Naast bekende tapperijen als De Ark, de Egellantier en Het Goede Uur brachten de edelen ook een kort bezoek aan het Frans

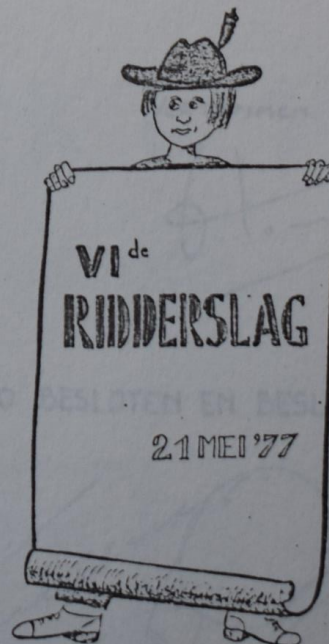
De edelen van de orde van de moutstock lieten zich in De Halve Maan het Belgisch bier goed smaken.

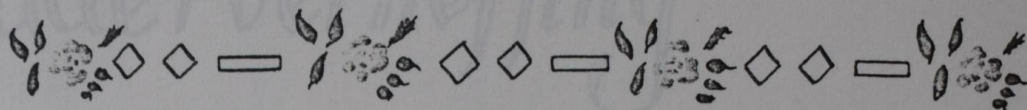
Hals museum om te zien hoe de schuttersgilden in vroeger eeuwen een pint vatten. Daarna werd koers gezet naar Santpoort, waar het café De Halve Maan met een bezoek werd vereerd en tot slot ging het gezelschap in Amsterdam een aantal tapperijen langs, waar Belgisch bier te krijgen was.

Met deze tocht naar Nederland hebben de ordebroeders en zusters een van de regels van hun orde nageleefd, want in hun ordereglement is te lezen, dat ze regelmatige bedevaarten dienen te houden naar geestelijke en wereldlijke bezinningsoordelen. In een uitstekende stemming keerden de Belgen weer naar Hoegaarde terug. Zij hadden zich ervan kunnen overtuigen, dat het edele gerstenat ook in Holland rijkelijk kan stromen en op dit heuglijke feit werd menig pint gevat. Maar daarbij hebben zij zich ook aan de elfde regel van hun ordereglement gehouden: het bier moet een bron zijn van geluk en welzijn van de mensheid en niet een middel voor zelfvernietiging. Als hun bedevaart naar deze contreien de Hollandse bierdrinkers dit heeft geleerd, dan is hun tocht niet vergeefs geweest.

BIERRIDDERS In het museum 't Nieuwhuys te Hoegaarden werden nieuwe ridders in « Die Edele Orde van den Bierstock » geslagen. De ceremonie werd geleid door grootmeester R. Guilluy, samen met de assistenten, de hh. Steven Grooten, Ed. Schoensetters en F. Veroveren. Er werden acht nieuwe ridders geslagen, namelijk Frans De laeger, Georges Vanloy, Louis Vanden Wijngaert en Richard Depré, allen uit Tienen, Raymonda Peeters, Marie Rose Marchal en Lucienne Janssens uit Hoegaarden en Luc Bruyninckx uit Brussel. Twee werden bevorderd tot grootofficier, Gaston Wuestenberghs uit Hoegaarden en Louis Vertommen van Tienen. Enkele dagen voordien werden, naar aanleiding van de British Day, te Hoegaarden Douglas Cooper van de Engelse Brigade, en Joseph Gillebert, voorzitter van de Vriendenkring van de Brigade Piron eveneens tot ridder geslagen. Het brengt het aantal ridders van « Die Orde van den Bierstock » op vijftig.

TEN JARE 1977 WORDT DE GRAAD VAN GROOTOFFICIER
VRJ GEGEVEN

DE HOGE RAAD HEEFT BESLOTEN PER TWINTIG
ORDELEDEN ÉÉN GROOTOFFICIER TE BENOEMEN
DE VOORWAARDEN TOT HET BEKOMEN VAN DEZE ORDE-
TITEL WORDT BEPAALD DOOR DE HOGE RAAD

Zijn geslaagd in de testen van:

GROOTOFFICIER IN DE ORDE

WUESTENBERGS GASTON

VERTOMMEN LOUIS

21 MEI 1977

ALZO BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ

Ridderverheffing

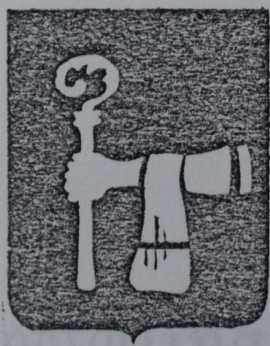
7 MEI 1977

(Brigade PIRON : met officiële
ontvangst op Gemeentehuis)

Gillebert Joseph
GILLEBERT JOSEPH
BRUSSEL

COOPER DOUGLAS
ENGLAND

9 JULI 1977

Moeren & Deprie
voor bewezen diensten

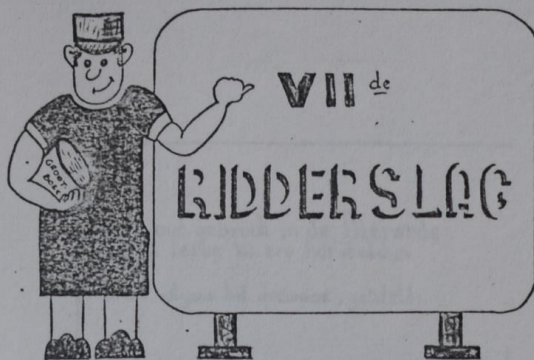
TIENEN

8 OKT 1977

DE HEER VAN HOOFF F

ANTWERPEN

29 april '78

DOMICELLA -1978

MARCIAL MARIE-ROSE

Werd geslagen :

- tot EDELVROUWE :

- JANSSENS Lucienne
(Hoegaarden)
- VAN HOECK Nicole (Brussel)
- WALLENS Godelieve (id)

- tot RIDDER :

- LAURESSEN Jan (Hasselt)
- STAS Pol (Zelem)

Anstelling
van een nieuw lid bij
de
Hoge
Raad

29 APRIL 1978

's her Gaston Wuestenbergs
GROOTOFFICIER IN DE ORDE sinds 1977
RIDDER IN DE ORDE sinds 1974

heden opgenomen in de Hoge Raad als:
GROOTMEESTER - ROLHOUDER
in vervanging van 's her Edmondus Schoensellers ontslaggevend

voor akkoord,

bekrachtiging.

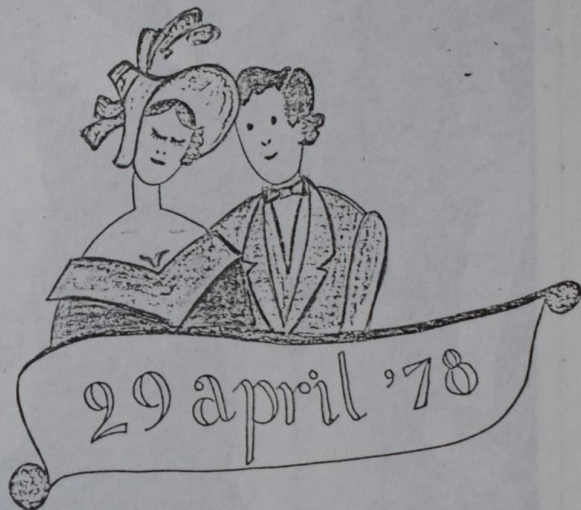
Een oud gebruik in de Bierorde
wordt terug in ere hersteld,

en dit volgens het document, getiteld:

"AUTHENTIEKE EXTRACTE RECAPITULATIEF
VUT DIE REGISTER VAN 'T PAEN-OFT BROU-
WERSGULD ENDE CORPORATIE VAN BIER-
VERCOPERS BINNEN DE VRYHEID VAN
HOUGAERDE RESIDERENDE."

namelijk:

voogdheer
en voogdvrouwe

voor akkoord,

Hubert *Janssens*

Hubert Van Nierum

Janssens Jeanne

De h. Hubert Vannerum werd tot «here» van de orde gekozen

Op de knieën om tot ridder van «den Moutstock» te worden geslagen

Ridderverheffing

1 JULI 1978

MEVROUW
BIBIANA BERTHA TIENEN

B. Tienen

21 OCT. 78

DE HEER
LEYSSENS JAN BRUSSEL

[Signature]

12 MEI 1979

VIII^{ste}

RIDDERSLAC

Nieuwe Ridders :

- Henri VAN MONTFORT (Brussel)
- Paul DE DONCKER (Grimbergen)

Nieuwe Edelvrouwen :

- Anny MOENS (Tienen)
- Josée MERCI (Tienen)

Domicella 1979 :

Romaine LEBEGGE

De kersverse Ridders en Edelvrouwen van de Hoegaardse Bierorde

10 maart 1979

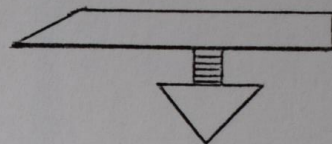
RIDDERVERHEFFING

DE HEER WYFFELS

EENSLUIDEND DE WETTEN EN NA GEHEIME
BERAADSLAGING VAN DE ORDEVERGADERING
HEEFT HET DE GROOTHEREN BEHAAGD:
BELANGHEBBENDE TE VERHEFFEN EN UIT TE
ROEPEN TOT:

RIDDER IN

"Die Edele Orde van den
Moutstock..

De Heer WYFFELS
Algemene Rijksarchivaris

Uit dank voor de
immense diensten
die hij én het Museum
én de Bierorde verstrekt
denken wij slechts aan
al die opzoeken die
hij voor ons verrichtte,
ook wat betreft
1.000 jaar Hoegaarden

Ridderverheffing

30 Juni 1979

De Heer
VROOM F.A.W. - Kreebergen

1000 JAAR HOEGAARDEN

3 mei 1980

IX^{DE}

Ridverslag

Domicella 1980

PEETERS Raymonda

In het museum Het Nieuwhuys te Hoegaarden werden 6 nieuwe ridders geslagen die de faam en de eer van het Hoegaardse bier moeten verkondigen. Daarenboven zijn zij verbonden door bierwetten en biergeboden. (mcb)

RUMIGNY 6 juli

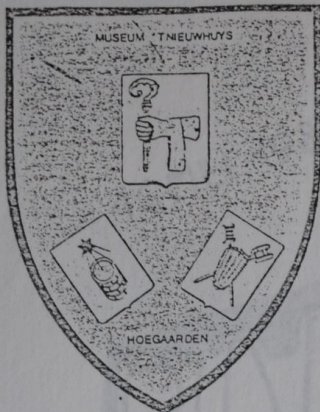
De Hoge Raad steekt
nog even de hoofden
bij elkaar vóór de
aanvang van de stoet.

Kasteel van Hélécine
20 sept. 80. Een idylle
van 2 toekomstige ridder

Kasteel van
Hélécine
20 sept. 80

Een nieuwe
Ridder wordt
in de Orde
opgenomen.

20 - 21 SEPT. '80

met

A. Boudier
BURGMEESTER
RUMIGNY

M. LEMAIRE

Voorzitter Kultuurkring
Rumigny

Lemaire

Bekrachtiging:

Lemaire
E. P.

HOEGAARDEN 1000

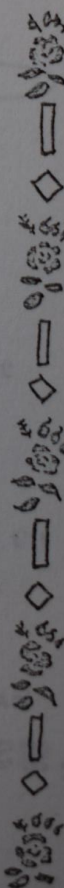
Ridderverheffing 1880

Eensluidend de wetten en na
geheime beraadslaging van de
ordevergadering.

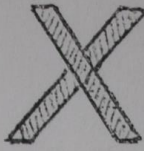
Heeft het de Grootheren behaagd:
belanghebbende te verheffen en
uit te roepen tot:

RIDDER EN EDELVROUWE in

99 DIE EDELE ORDE VAN
DEN MOUTSTOCK 99

16 MEI 1981

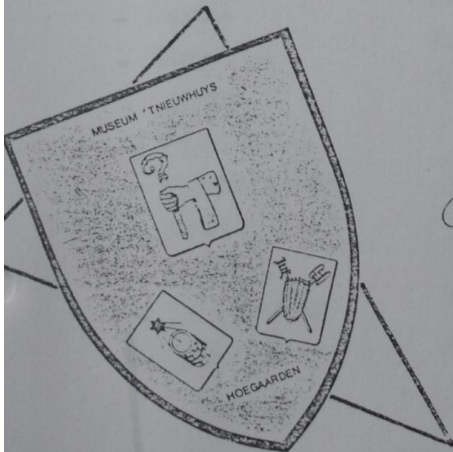

DE

RIDDERSLAG

Dit jaar werden onze activiteiten opzettelijk beperkt :

- Slechts 2 adelborsten werden tot ridder geslagen
- Gelijktijdig werd een Heer : André Hettich tot de orde verheven wegens de enorme diensten ons bewezen in 1980 .

a. Hettich

RIDDERVERHEFFING

Zienstuidend de wetten en na geheime beraadslaging van de ordevergadering

Heeft het de Grootheren belanghebbende te verheffen en uit te roepen tot :
RIDDER in

'DIE EDELE ORDE VAN
DEN MOUTSTOCK.

RIJDESLAG

1982

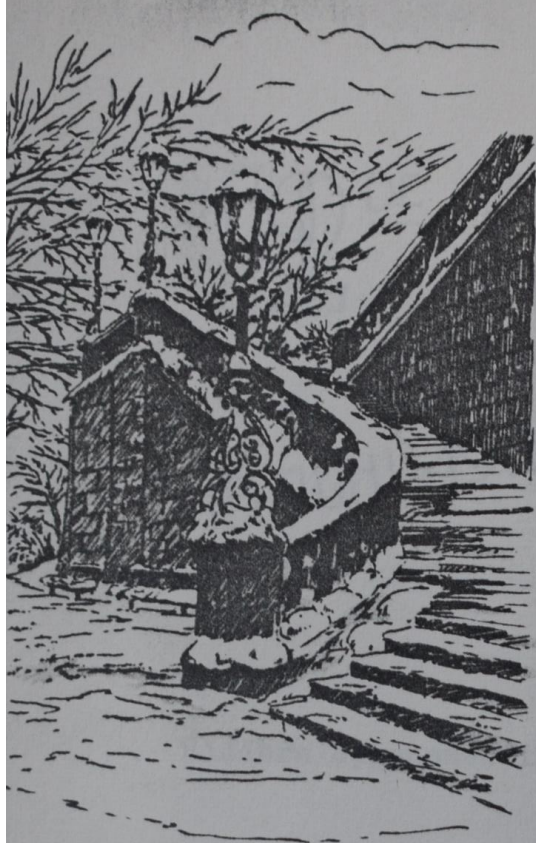
Ridders en Edelvrouwen opgenomen in de Orde

- Lempereur	Paulette	Rumigny
- Lempereur	Daniel	Rumigny
- Sweerts	Georges	Hoegaarden
- Sweerts	Brigitte	Hoegaarden
- Ruell	Georges	Hoegaarden
- Sweerts	Willy	Diest
- Aerts	Laurent	Hoegaarden
- Van Herum	Arthur	Hoegaarden
- Veroveren	Guido	Hoegaarden
- Peeters	Mariette	Hoegaarden
- Ladangh	Eddy	Hoegaarden
- De Letter	Maurice	Gent
- Leyman	M	Gent

Domicella 1982

Girouille Marie-Claire

12 JUNI

Oprichting Domicella- gilde

13 nov. 1982

De Gilde bevat alle wettig gekroonde Bierdomicella's plechtig door de Hoge Raad van "Die Edele Orde van den Moutstock " uitgeroepen en jaarlijks verkozen onder de Edelvrouwen van de Orde

De in deze Gilde opgenomen Domicella's zullen onderling hun "Domina" verkiezen om met raad en daad de gilde te leiden en haar bijeenkomsten voor te zitten.

Bovendien zal de jaardomicella ambtshalve opgenomen worden in de Hoge raad om er als waardige organitaressse de belangen van de gilde te behartigen.

12DE RIDDEERSLAG

18 JUNI 1983

Ridders opgenomen in de ORDE

- VEECKMANS	François	Hoegaarden
- VEECKMANS	Eddy	Hoegaarden
- VAN GILBERGEN	Michel	Tienen
- VAN HULST	Maurice	Hoegaarden
- LADANGH	Patriek	Tienen
- ROSSEELS	Maurice	Kumtich Tienen
- JANSSENS	Andre	Paal
- MINNOYE	Maurice	Tienen

Domicella voor 1983 Anny MOENS

Benoeming van een
GROOTKANSELIER
bij de HOGE RAAD
ter vervanging van A. GILLUY
16 APRIL 1983

ALPHONSUS VEROEVEREN
verheven tot Grootcommandeur in de orde
Grootkanselier van de HOGE RAAD

Aanstelling en Opneming
van de DOMINA bij de HOGE RAAD
16 APRIL 1983

VROUWE SVETTE KLEYINEN
verkozen als DOMINA bij de DOMICELLAGILDE in 1983

Aanstelling
VAN EEN NIEUW LID BIJ DE HOGE RAAD

's her Josephus MEEUWENS
verheven tot edelgezworene in de orde
ter vervanging van 'sher Alphonsus VEROEVEREN

16 APRIL 1983

2 SEPT. 1984

onze BIERORDE op de

3^d GRIETMUILFESTEN

DE HOEVE SPANUIT

Voor de derde keer werd te Bost de Grietmuil, een stenen kruik gevuld met Hoegaards bier, opgegraven.

Het heerlijke gerstenat dat een jaar lang onder de grond werd bewaard, werd onder de aanwezigen verdeeld.

Oorspronkelijk schonk men het bier alleen bij speciale gelegenheden of aan hooggeplaatste personen die Bost bezochten.

Deze oude traditie, die alleen in Bost bestond, werd door de wijkraad, op verzoek van brouwer Pieter Celis, Groot officier in "Die Edele Orde vanden Moutstock" de Hoegaardse Biergilde, opnieuw in ere hersteld. Trouwens Bost behoorde vroeger bij het Bierdorp Hoegaarden en vandaar dan ook de nauwe samenwerking met "Die Edele Orde vanden Moutstock" uit Hoegaarden.

Werkten verder mede aan deze geslaagde viering:

"de Violets" dansmariekes uit Hoegaarden
de volksdansers van St. Germanus
Frans Trekels accordeonmuziek

16 SEPT. 84

Orval

Jaarlijkse Bedevaart

Ridderverheffing

BRACONNIER J.

VERBROEDERING MET
des sossons d'orvaulx

15 OKT. 1983

AANSTELLING van de

BIERVIR

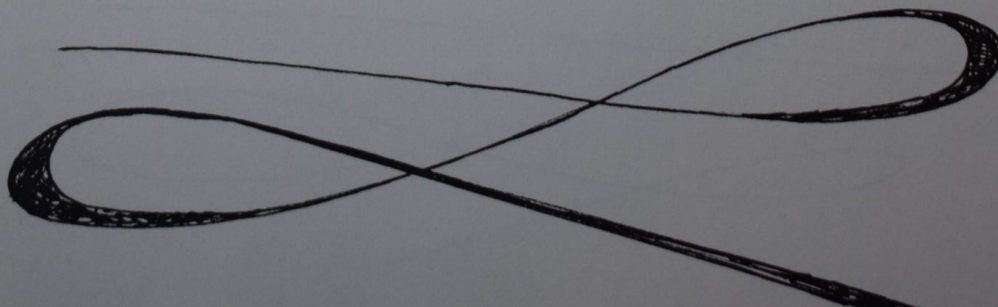
BIERVIR = BIERHEER, wat voor ons in de Bierorde wil zeggen dat deze persoon instaat voor de goede smaak en de degelijkheid van het Hoegaardse bier op onze bijeenkomsten.

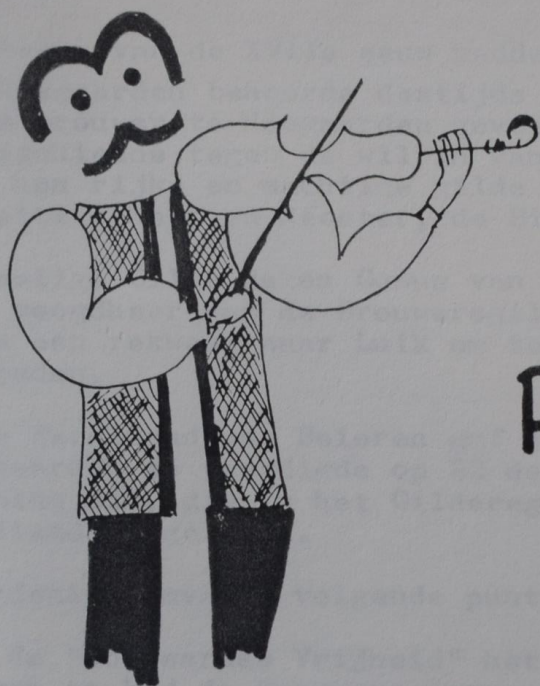
Hij wordt de eerste proever en met zijn toelating wordt het bier gedronken en geschonken.

Onze eerste BIERVIR is Maurice Rosseels, die door de Domi-cellagilde na enkele proeven tussen een 10 tal kandidaten is verkozen.

Zijn functie blijft hij drie jaar waarnemen.

Hiermede is terug een oude traditie in gebruik genomen in de Hoegaardse Bierorde.

1984

RIDDEERSLAG

23 JUNI

Beckers Boni

Peremans Jolien

Vanhoust Joske

NAGELS Marc

Paul Joannes

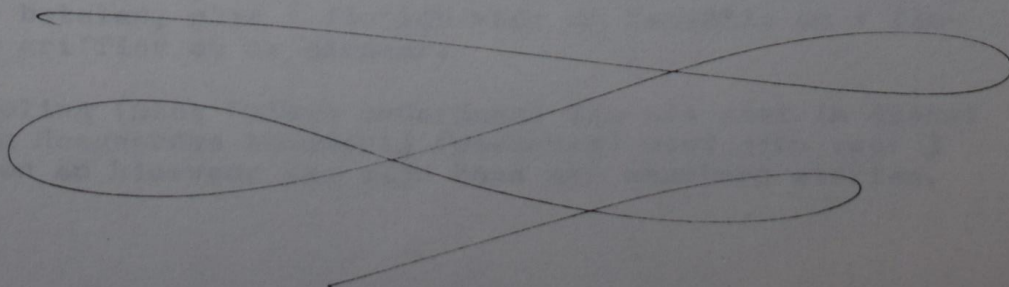
Pieck Marc

Poppe Jan

Rosseels Rudolf

DOMICELLA

Rita Van Gilbergen

STRENGE VOORSCHRIFTEN UIT HET REGLEMENT DER VOORMALIGE HOEGAARDSE BROUWERSGILDE

In het begin van de XVIIe eeuw hadden enkele niet Luikse onderdanen (Hoegaarden behoorde destijds tot het Prinsbisdom Luik) zich als brouwer te Hoegaarden gevestigd. Zulks geschiedde tegen de wil in van de Hoegaardse brouwers, die via hun rijke en machtige gilde klacht indienden bij hun enige wettige Heer en Meester, de Bisschop van Luik.

De toenmalige Gilde deken Gonus van Molle, gesteund door Meiren de Pas, voogdheer van de Brouwersgilde, en de andere wethouders, stuurden een rekest naar Luik om tegen de vreemde indringers op te treden.

Bisschop Ferdinand van Beieren gaf gehoor aan zijn trouwe dienaars uit Hoegaarden en vaardigde op 22 december 1615, een strenge verordening uit, die in het Gildereglement werd opgenomen en strikt diende nageleefd.

De verordening omvatte volgende punten:

1-Om in de "Hoegaardse Vrijheid" het beroep van brouwer te mogen uitoefenen en bij de Brouwerscorporatie te worden opgenomen, moet de aanvrager tot het Katholiek geloof behoren en trouw zweren aan de Luikse Bisschop en zijn opvolgers.

2-Worden vrijgesteld van het patentrecht, de zonen van Hoegaardse brouwers en zij die gedurende ten minste 12 jaar als brouwer te Hoegaarden gevestigd zijn.

3-Niet wordt een patentrecht geeist van:

- 15 gouden florijnen voor de Luikse onderdanen
- 30 gouden florijnen voor de vreemdelingen (Brabanders enz.)
- 35 gouden florijnen voor de bastaarden en onwettige kinderen van Luikse afkomst
- 60 gouden florijnen voor de bastaarden en onwettige kinderen van vreemde afkomst.

4-Van al deze sommen mag de Regentie 2 florijnen inhouden en dient bovendien $\frac{1}{2}$ florijn aan de gildegriffier en $\frac{1}{2}$ florijn aan de dienaar (valet) te worden uitbetaald.

Het overige patentgeld gaat voor $\frac{2}{3}$ naar de Brouwersgilde en $\frac{1}{3}$ naar de Bisschop.

De Regenten moeten echter van hun winst het nodige deel afnemen om jaarlijks een pond tin aan de gilde te schenken ofwel tinnen voorwerpen te leveren ten gewichte van 1 pond.

5-De dochter van een Hoegaardse brouwer mag het beroep van haar vader vrij voortzetten, doch als zij geen brouwer huwt, moet zij 12 florijnen betalen, plus 1 florijn voor de Regentie en 1 florijn voor de griffier en de dienaar.

6-Een vreemdeling (niet Luikse onderdaan) die als gast in dienst treed van een Hoegaardse brouwerij (paenhuys) moet zich voor 3 jaar verbinden en hiervoor aan zijn baas een waarborg storten.

7-De brouwerijen moeten Hoegaards bier van goede kwaliteit leveren slechte dranken worden aangeslaan.

Het op tonnen trekken van bier mag slechts geschieden na goedkeuring van de eigenaar, wijl de biertonnen achteraf dienen gemerkt.

8-De opname in de Brouwersgilde gebeurt na beslissing van de Gilde-rand, na het uitsreken van de belofte en het storten van het jaar-cijns.

9-De tegenwoordigheid op de gilde vergaderingen is verplichtend. De afwezigen, zo zij niet ziek of op reis zijn, betalen een boete van 1 florijn.

10-De gildebroeders moeten de begrafenis van een "confreer" bijwonen op straf van 5 "patars" boete.

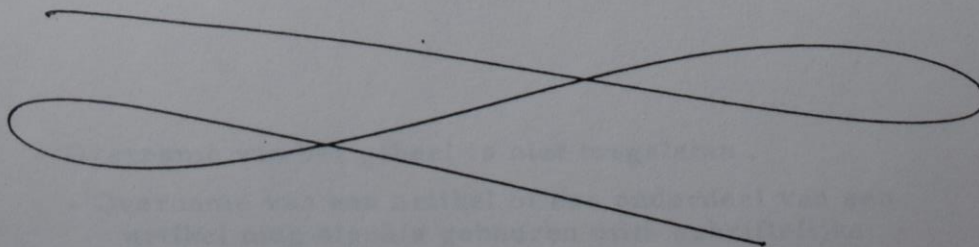
De ouders of naaste verwanten van de overledene, schenken aan de gilde een fakkel en de gilde op haar beurt laat 3 plechtige missen opdragen voor de afgestorvene.

11-Vloeken, liegen en tegenspreken, messen trekken en bedreigingen is verboden en wordt bestraft met een bedevaart naar Halle of Luik met een boete van 1 florijn.

Voor toegebrachte slagen en verwondingen, naar gelang de ernst, wordt een bedevaart naar Aken of Keulen opgelegd of een boete van 2 tot 4 florijnen.

12-Jaarlijks komen de Gilde broers in teerfeest samen en schenken elk hun part.

Zij kiezen er hun keizer.

De drie ge- en be-
roemde telgen van
onze Meester-Brouwer
Pieter C E L I S .

Huidig werk werd derwijze
voorgesteld dat nadien
aanvullingen voor de volgende
jaren mogelijk zijn .

Een exemplaar van dit werk werd neergelegd bij de Koninklijke
Bibliotheek van België " Dienst van het Wettelijk Depot " te
Brussel , onder het nummer D / 1982 / 3004 / 1 .

- Overname van het geheel is niet toegelaten .
- Overname van een artikel of een onderdeel van een
artikel mag slechts gebeuren mits schriftelijke
aanvraag aan de Bierorde en een schriftelijke
bevestiging .
- Bij toestemming dient steeds bronvermelding voor
te komen .
